EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 2.5.2017.
SWD(2017) 217 final

Atbilstības pakete

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru paredz nosacījumus un procedūru, saskaņā ar kuru Komisija var pieprasīt uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām sniegt informāciju attiecībā uz iekšējo tirgu un ar to saistītām jomām

{COM(2017) 257 final}
{SWD(2017) 215 final}
{SWD(2017) 216 final}

Kopsavilkums

Vienotā tirgus informācijas instrumenta ieviešanas priekšlikuma ietekmes novērtējums

A. Rīcības nepieciešamība

Kādēļ? Kādas problēmas tiek risinātas?

ES iedzīvotāji un uzņēmumi pauž neapmierinātību par nepietiekami ātru vienotā tirgus šķēršļu novēršanu. Ziņojot Komisijai vai dalībvalstīm par vienotā tirgus problēmu, tiem ir jāsniedz pierādījumi, ka problēmu ir izraisījis ES noteikumu pārkāpums. Šāda informācija var būt grūti iegūstama, īpaši pārrobežu gadījumos. Tam par iemeslu ir apstāklis, ka bieži vien šī informācija:

- ir detalizēta, sensitīva, nepubliskojama uzņēmuma līmeņa informācija, kuru nevar iegūt no trešo pušu datu sniedzējiem;
- ir pieejama valsts iestādēm tikai dažās dalībvalstīs;
- nav salīdzināma dalībvalstu starpā.

Tirgus dalībniekiem, kuru rīcībā ir šī konfidenciālā informācija, pašreiz trūkst stimula ar to dalīties, un nav sistēmas, kas nodrošinātu kopīgotu datu ticamību. Šobrīd ES un valsts informācijas vākšanas instrumenti nav pietiekami, lai iegūtu šo informāciju no uzņēmumiem, iedzīvotājiem vai valsts iestādēm.

Ko ir plānots panākt ar šo iniciatīvu?

- Uzlabot vienotā tirgus darbību, efektīvāk piemērojot noteikumus.
- Nodrošināt Komisijai un dalībvalstīm vienkāršāku piekļuvi uzņēmuma līmeņa datiem, ja tie ir nepieciešami, lai atklātu un izlabotu ES tiesību nepareizu piemērošanu vai neatbilstību vienotā tirgus noteikumiem.
- Palīdzēt dalībvalstīm panākt labāku vienotā tirgus noteikumu izpildi valstu līmenī.
- Ja dalībvalsts neievēro savas vienotā tirgus saistības, Komisija var izmantot šo informāciju, lai pamatotu pret to īstenoto pārkāpumu politiku.

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?

Komisija ir visizdevīgākajā pozīcijā, lai risinātu mērķtiecīgas uzņēmuma līmeņa informācijas vākšanas un koordinēšanas jautājumu vienotajā tirgū, ņemot vērā nepieciešamo datu pārrobežu raksturu.

ES rīcība ļautu izvairīties no sarežģītiem un laikietilpīgiem dalībvalstu un Komisijas koordinēšanas pūliņiem, īpaši gadījumos, kad ir nepieciešama informācija no tirgus dalībniekiem, kuri darbojas vairākās dalībvalstīs. ES rīcība palīdzētu gan dalībvalstīm, gan Komisijai iegūt nepieciešamo informāciju un samazinātu administratīvo slogu iesaistītajiem uzņēmumiem un publiskajām iestādēm.

B. Risinājumi

Kādas leģislatīvas un neleģislatīvas politikas iespējas ir apsvērtas? Vai ir izvēle, kurai tiek dota priekšroka? Kādēļ?

Neleģislatīvās iespējas gadījumā dalībvalstis un Komisija varētu apmainīties ar labākās prakses piemēriem un izstrādāt norādījumus uzņēmuma līmeņa informācijas vākšanai. Citas leģislatīvās iespējas, kas joprojām tiek izskatītas:

- Iespējas Nr. 2 gadījumā tiek atcelti valstu noteikumi, kuri neļauj valstu iestādēm nodot Komisijai un citām dalībvalstīm uzņēmuma līmeņa informāciju, kas tām ir pieejama vai varētu būt pieejama saskaņā ar pastāvošajiem ES/valsts tiesību aktiem.
- Ar iespēju Nr. 3, izmantojot valsts līmeņa vienotā tirgus informācijas instrumentus, tiek ieviestas izmeklēšanas pilnvaras.
- Iespējā Nr. 4 tiek paredzēta ES līmeņa vienotā tirgus informācijas instrumenta (*SMIT*) izmantošana, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi. Tā izmantošana būtu atļauta tikai gadījumos, kad pastāv aizdomas par šķēršļiem, kas traucē vienotā tirgus darbībai, un pieprasītā informācija ir nepieciešama ātrai un efektīvai lēmumu pieņemšanai, un tā nav pietiekami ātri pieejama, izmantojot citus līdzekļus. Informācija tiktu pieprasīta tikai no tiem tirgus dalībniekiem, kuri var to viegli sniegt.
- Iespēja Nr. 5 ir salikums, kas rodas, apvienojot 2. un 4. iespēju.

Noraidītās iespējas ietver Eiropas statistikas tvēruma paplašināšanu un regulāras ziņošanas pienākuma ieviešanu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvu. Vēlamais risinājums ir *SMIT* (iespēja Nr. 4). Tam ir visaugstākais novērtējums attiecībā uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem, un šī ir visiedarbīgākā un izmaksu ziņā efektīvākā iespēja. Tas palīdzēs atsevišķām dalībvalstīm pārvarēt koordinēšanas un jurisdikcijas problēmas

pārrobežu gadījumos.

Kuru iespēju katra puse atbalsta?

Sabiedriskā apspriešana parādīja, ka lielākā daļa uzņēmumu dod priekšroku brīvprātīgai informācijas nodošanai, tātad neleģislatīvajai iespējai. Viņuprāt, ja tiek ieviests *SMIT*, ir jābūt datu konfidencialitātes aizsardzības mehānismam un šim instrumentam ir jābūt galējam līdzeklim. Var tikt pieprasīta tikai viegli pieejama informācija. No 10 dalībvalstīm, kuras sniedza atbildes, četras atbalstīja *SMIT*, bet divas bija pret. Divu dalībvalstu iestādes dotu priekšroku, ka Komisija koordinētu informācijas pieprasījumus, savukārt divas drīzāk vēlētos, lai pilnvaras pieprasīt informāciju no uzņēmumiem būtu tieši dalībvalstīm bez Komisijas iesaistes. Visas patērētāju organizācijas atbalsta *SMIT* izmantošanu, ja tas ir svarīgi patērētāju vai uzņēmumu tiesību pārkāpuma novēršanai. Puse no patērētāju organizācijām atbalsta *SMIT* izmantošanu jaunu ES noteikumu sagatavošanā.

C. Vēlamās iespējas ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamā iespēja (ja tāda ir; ja nav, tad galvenās)?

SMIT (iespēja Nr. 4) izmaksu un ieguvumu aprēķins ir balstīts uz pieņēmumu, ka tas gadā tiks izmantots četriem nelieliem pieprasījumiem, iesaistot līdz pieciem uzņēmumiem, un vienam lielam pieprasījumam, kurā iesaistīti līdz pat 50 uzņēmumi. Pārliecinoša informācija par vienotā tirgus darbības traucējumiem ļautu Komisijai un valstu iestādēm nodrošināt labāku vienotā tirgus tiesību aktu ievērošanu un labāk izstrādātas ES politikas. Tādējādi tiktu stiprināta patērētāju uzticība vienotajam tirgum un veicināta tā potenciāla realizēšana. Labākai informācijas pieejamībai būtu jārada vienotā tirgus mērķtiecīgāka īstenošana valstu līmenī, samazinot pret dalībvalstīm ierosināto oficiālo pārkāpumu lietu skaitu. Divos nesenos gadījumos tika atklāti nenomaksāti nodokļi EUR 50 miljonu apmērā, kad valsts atbalsta jomā strādājošās izmeklēšanas iestādes sniedza Komisijai piekļuvi būtiskai uzņēmuma līmeņa informācijai. Vienotā tirgus jomā potenciālie ietaupījumi atsevišķā infrastruktūras iepirkuma gadījumā pārsniedz 3 miljardus euro. Izmantojot *SMIT*, lai risinātu vienotā tirgus darbības trūkumu jautājumus šajās jomās, varētu būt netieši sociālie/vides ieguvumi.

Kādas ir vēlamās iespējas (ja tāda ir; ja nav, tad galveno) izmaksas?

Atbilžu sniegšana *SMIT* pieprasījuma ietvaros attiecīgajiem uzņēmumiem radītu izmaksas. Lieliem uzņēmumiem izmaksu apjoms būtu no EUR 1200 līdz EUR 4400. Maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) tās svārstītos no EUR 300 līdz EUR 1000. Ja uzņēmumi izmantotu juridisku konsultāciju informācijas pieprasījuma izpildē, tiem rastos papildu izmaksas no EUR 1000 līdz EUR 4000 apmērā. Kopējās atbilžu sagatavošanas un juridisko konsultāciju gada izmaksas paredzētajiem pieciem pieprasījumiem gadā svārstītos no EUR 370 000 līdz EUR 610 000. Uzņēmumi varētu iesniegt arī nekonfidenciālas atbildes, kas var tikt nodotas citām dalībvalstīm. Tādējādi ar nelielām papildu izmaksām varētu mazināt bažas attiecībā uz konfidencialitāti. Piesardzīga kopējo *SMIT* izmaksu aplēse, ieskaitot Komisijai radītās izmaksas, svārstās starp 0,49 miljoniem un 1,04 miljoniem euro. Nepastāv tiešas sociālās vai vides izmaksas.

Kā tiks ietekmēti uzņēmumi, MVU un mikrouzņēmumi?

SMIT pamatā ir paredzēts lieliem uzņēmumiem ar lielu tirgus daļu, un tiem arī tiek uzlikts pamata administratīvais slogs. Mikrouzņēmumi ir atbrīvoti. MVU var dažkārt tikt lūgti piedalīties. Tiek lēsts, ka atsevišķam MVU atbilde uz katru pieprasījumu izmaksātu no EUR 300 līdz EUR 1000, kā arī papildus iespējamās juridisko konsultāciju izmaksas EUR 1000 apmērā (apmēram 25 % no atbildes izmaksām lielam uzņēmumam). Visi uzņēmumi būs ieguvēji no labāk funkcionējoša vienotā tirgus, pateicoties mērķtiecīgākai Komisijas un dalībvalstu izpildes īstenošanai. Tie varētu gūt labumu arī no labāk izstrādātiem ES noteikumiem un efektīvākas normatīvās vides. Turklāt pilnīgāki pierādījumi varētu novērst nevajadzīgu noteikumu izstrādi.

Vai tiks būtiski ietekmēts dalībvalstu budžets un pārvaldes iestādes?

Valstu iestādēm *SMIT* ieviešana neradīs izmaksas. Komisijai paredzētajiem pieciem pieprasījumiem gadā rastos ar datu vākšanu un analīzi saistītas izmaksas no EUR 120 000 līdz EUR 430 000. Komisijas izmaksu segšana neradītu jaunas budžeta vajadzības, tikai esošā personāla un infrastruktūras resursu pārgrupēšanu. Komisija ietaupītu 0,7–1,6 miljonus euro par ārējiem ziņojumiem. Šajā jautājumā arī valstu iestādes varētu ietaupīt.

Vai paredzama cita būtiska ietekme?

Uzņēmumi/patērētāji iegūtu no labāk funkcionējoša vienotā tirgus, pateicoties mazākiem šķēršļiem iekļūšanai tirgū, lielākai konkurencei, lielākai konkurētspējai un vieglākai/lētākai pārrobežu (un, iespējams, starptautiska līmeņa) darbības paplašināšanai. Iniciatīva pilnībā ievēro uzņēmumu likumīgās intereses aizsargāt to komercnoslēpumus. Tā neskar personas datu aizsardzības tiesības. Tā arī ievēro tiesības uz labu pārvaldību, aizstāvību, sankciju samērīguma principu, tiesības uz efektīvu risinājumu, kā arī tiesības uz taisnīgu tiesu.

D. Turpmākā rīcība

Kad politika tiks pārskatīta?

Politika tiks pārskatīta piecus gadus pēc priekšlikuma pieņemšanas.